

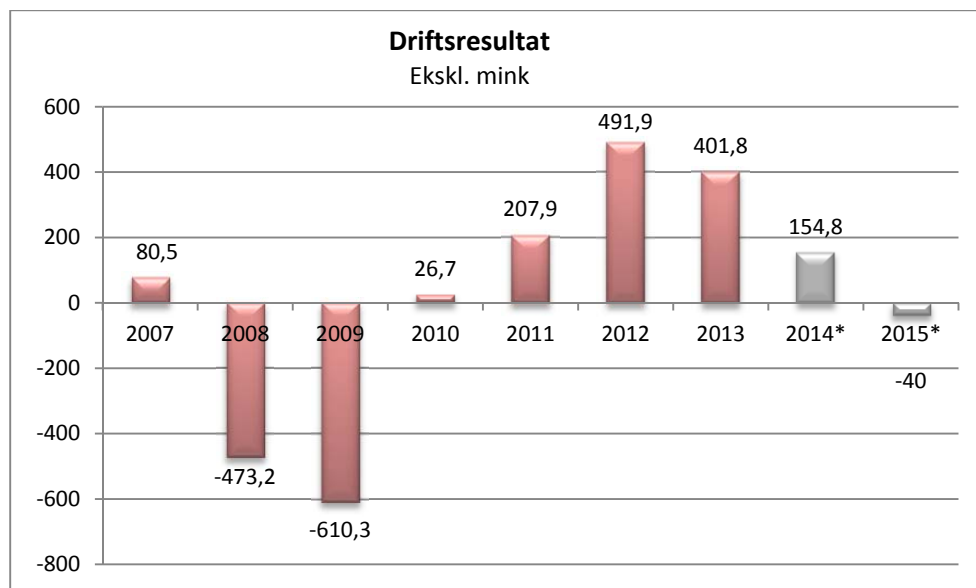

November 2014

T +45 8740 5000
F +45 8740 5010
E vfl@vfl.dk
W vfl.dk

Landbrugets følsomhed over for økonomiske stød

De seneste 7-8 år har landbrugets indkomster været meget svingende, og i flere år har den gennemsnitlige indkomst været ganske lav, som det ses af grafen nedenfor, der gengiver landbrugets driftsresultater de seneste 7 år samt de seneste prognoser for 2015 og 2016:

Anm.: Driftsresultatet viser indkomsten før aflønning af ejerens arbejdsindsats samt forrentning af ejerens egenkapital. Niveauet for aflønning af ejeren ligger skønsmæssigt omkring 400.000-450.000 kr., dog afhængig af driftsgren og virksomhedens størrelse.

De seneste måneder er landbrugets salgspriser faldet kraftigt, primært som følge af Ruslands importforbud mod fødevarer fra EU m.fl., en midlertidig opbremsning i efterspørgslen fra Kina samt en stigende global landbrugsproduktion. Prisfaldene på en række af landbrugets væsentligste salgsprodukter, såsom mælk, svinekød, korn og minkskind, rammer indtjeningen i store dele af dansk landbrug.

De dårlige driftsresultater fra 2007-2010 var sammenfaldende med et kraftigt fald i jordpriserne på ca. 40 pct., og tilsammen har det medført, at landbruget er blevet drænet for egenkapital. På mange bedrifter er der derfor ikke tilstrækkelig egenkapital til at modstå negative hændelser.

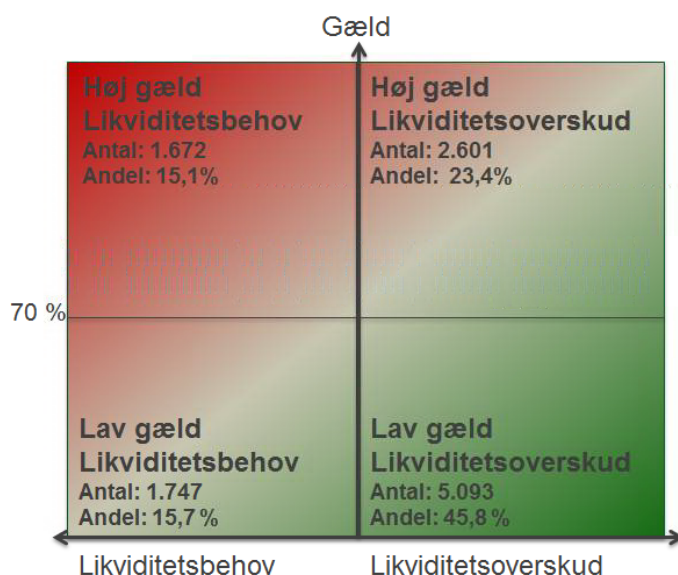
Der er stor spredning i landbrugsvirksomhedernes resultater. En stærk gruppe formår at præstere gode resultater selv med priser, der ligger et stykke under de langsigtede ligevægtsniveauer. Modsat er der en større gruppe af svage virksomheder - ofte med høj gæld - som ikke er i stand til at skabe overskud selv med priser over det langsigtede ligevægtsniveau.

Når de enkelte landbrugsvirksomheders økonomiske sundhedstilstand skal vurderes, er de to væsentligste parametre evnen til at generere likviditetsoverskud og gældsætningen. Samtidig er det nødvendigt at anlægge en langsigtet betragtning, da landbrugets salgs- og faktorpriser svinger meget fra år til

år. I det efterfølgende er de væsentligste priser og renter derfor korrigeret til anslåede langsigtede niveauer.¹

Risikoen for tvangsauktioner er særlig stor for virksomheder, der både har høj gæld og likviditetsunderskud. Denne gruppe har alvorlige økonomiske vanskeligheder, og kombinationen er uholdbar på sigt. Der er derfor nødvendigt at finde løsninger for dem – enten gennem mulighed for udvikling eller gennem afvikling.

For at spotte virksomhederne med alvorlige økonomiske vanskeligheder kombineres gælds- og likviditetsforholdene i nedenstående figur, hvor virksomhederne er opdelt i kategorier – hhv. likviditetsoverskud og –behov samt en gældsprocent over/under 70. Beregningerne er foretaget på baggrund af de endelige regnskaber fra 2013:

Landbrugsvirksomheder, som har alvorlige økonomiske vanskeligheder, er kendetegnet af høj gæld og likviditetsbehov. Denne gruppe udgør ca. 1.700 virksomheder og ca. 15 pct. Kvæg- og svinebedrifter er overrepræsenterede i denne kategori, mens der er forholdsvis få planteavlere.

Gruppen med alvorlige økonomiske vanskeligheder er kendetegnet ved, at indtjeningen ikke står mål med gælden. Der er således ikke tilstrækkeligt likviditet tilovers til afdrag eller investeringer. Det vil derfor være nødvendigt enten at stifte yderligere gæld eller nedslide virksomheden – evt. begge dele. Virksomhedens situation er derfor uholdbar med mindre likviditeten kan forbedres og/eller gælden nedbringes, evt. i forbindelse med et ejerskifte.

I den sammenhæng skal der gøres opmærksom på, at det ikke altid er en løsning at ejerskifte en nødlidende virksomhed, idet analyser viser, at ca. halvdelen af landmændene i denne kategori rent faktisk er landmænd med høj effektivitet og produktivitet. Det forbedrer således ikke virksomhedens økonomiske holdbarhed at foretage ejerskifte, og i disse tilfælde kan der derfor med fordel søges andre løsninger.

¹ I beregningerne er anvendt følgende anslåede langsigtede ligevægtspriser inkl. efterbetaling; Korn: 125 kr./hkg., Soya: 274 kr./hkg., Svinekød: 11,25 kr./kg., Mælk: 2,75 kr./kg., Mink: 350 kr./skind. Renter inkl. bidragssatser er hævet med 1 pct.-point på den variable del af gælden i forhold til 2013-regnskaberne.

Følsomhed over for økonomiske stød

Med udgangspunkt i, at ca. 1.700 landbrugsvirksomheder/15 pct. har høj gæld og likviditetsbehov angives i tabellen nedenfor det omtrentlige antal og andelen af landbrugsvirksomhederne, som skifter til denne kategori ved en række forskellige økonomiske stød.

Virksomheder med høj gæld og likviditetsunderskud		
	Antal virksomheder	Andel af virksomheder
Udgangspunkt	1.672	15,1 %
Økonomiske stød til likviditeten:		
Renter/bidrag stiger med 1 pct.-point	2.290	20,6 %
Renter/bidrag stiger med 2 pct.-point	2.800	25,2 %
Svineprisen falder med 1 kr./kg.	2.200	19,8 %
Mælkeprisen falder med 0,20 kr./kg.	2.210	19,9 %
Kornpriser falder med 20 kr./kg.	1.750	15,8 %
EU-støtten falder med 25 pct.	1.975	17,8 %
Generel forringelse af likviditeten med 100.000 kr.	1.980	17,8 %
Generel forringelse af likviditeten med 200.000 kr.	2.230	20,1 %
Økonomiske stød til gældsprocenten:		
Jordprisen falder med 10 pct.	1.965	17,7 %

Anm.: Konsekvensen af en forringelse af likviditeten vil afhænge af, hvad der forårsager forringelsen. F.eks. påvirker strammere miljøkrav anderledes end strammere finansielle vilkår etc. Beregningen er derfor primært en indikation på effekten af et generelt økonomisk stød, der forringer likviditeten på samtlige landbrug med samme beløb. Generelt er mælkeproducenter mest følsomme over for forringelser af likviditeten.

Fakta om landbrugets gæld

- Afhængig af opgørelsesmetode udgjorde landbrugets samlede gæld 346-364 mia. kr. ultimo 2013. Heraf udgør gælden på heltidsbrug ca. 240 mia. kr. Det svarer til en gældsprocent på knap 65. Mælke- og svineproducenters gældsprocent er på hhv. 74 og 71 pct., mens planteavlernes gældsprocent ligger på ca. 52 pct.
- Landbrugets gæld steg særlig kraftigt op gennem 00'erne på grund af høje priser på jord og mælkekvote, stadig skrappere krav til miljø og dyrevelfærd, fejlslagne investeringer og flere år med lav indtjening.
- Realkreditgælden udgør 76 % af den samlede gæld, mens gælden til pengeinstitutter udgør 18 %. Andre kreditorer står for de resterende 6 %.
- Andelen af variabelt forrentede lån udgør ca. 90 pct.
- Andelen af afdragsfrie lån udgør godt 60 pct.

Henvendelser vedrørende notatet bedes rettet til:

Klaus Kaiser

Erhvervsøkonomisk chef

Videncentret for Landbrug

T +45 8740 5175 (direkte) / M +45 2013 5175

E kak@vfl.dk